

Natuurbeleid in Destelbergen

De verkiezingsprogramma's gewikt en gewogen

In de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen besloot Kern Damvallei zichzelf uit te nodigen voor een rondje langs de democratische partijen. Bij de ene partij was het al wat meer aandringen dan bij de andere. Maar zie: de aanhouder wint en nog voor de zomer waren onze gesprekken achter de rug. Vooraf stuurden we hen als gespreksbasis ons verkiezingsmemorandum: een tekst met de wensen en verzuchtingen van Natuurpunt Damvallei.

Dit artikel is gebaseerd op de beschikbare partijprogramma's en op antwoorden die we van de partijen ontvingen na onze gespreksronde. Een stemadvies hoeft u van ons niet te verwachten. We staan als vereniging sterk op onze onafhankelijkheid. Dit artikel wil op objectieve wijze de partijstandpunten weergeven over de onderwerpen die ons na aan het hart liggen. Voor de volledige partijprogramma's moet u bij de partijen zelf zijn. Ter informatie geven we nog even mee dat Destelbergen de afgelopen legislaturen werd bestuurd door een coalitie van CD&V en Open Vld. Burgemeester Marc De Pauw (sinds 1995) en de helft van de schepenen zijn ontslagnemend. Oppositiepartijen sp.a en Groen stappen als kartel naar de kiezer. De grootste oppositiepartij N-VA doet dit op eigen kracht.

Uitbouw Vijfsterrenatuurgebied Damvallei

Tijdens de afgelopen legislatuur groeide de beheerde oppervlakte in de Damvallei aan tot meer dan 130 hectare. Onze dromen over een aaneengesloten en robuust natuurgebied worden stilaan werkelijkheid. We vragen de gemeente om ons te blijven steunen in woord en vooral ook daad. De gemeentelijke aankoopsubsidie dient absoluut te worden behouden, liefst uitgebreid. Ook de volgende legislatuur dienen dus jaarlijks voldoende kredieten te worden voorzien.

De opname in het Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan (GRUP) Grootstedelijk Gebied Gent als groenpool Gentbrugse Meersen/Damvallei is voor ons een belangrijke hefboom geweest. Om meer ademruimte te geven aan het Destelbergense deel van de groenpool willen we de aankoopperimeter voor het natuurreservaat laten gelijklopen met de in het GRUP vastgelegde grenzen. De toe te voegen percelen liggen onder meer langs de Aelmeersstraat en de Hooistraat. We pleiten ook voor het effectief realiseren van de in het GRUP voorziene onthaalpoorten: sober en mooi vormgegeven met infoborden, fietsenstallingen en parkeergelegenheid.

De vier partijen onderschrijven het behoud van het subsidiereglement voor de aankoop van waardevolle gronden door Natuurpunt. Tevens pleiten alle partijen voor verbindingen tussen de twee helften van de Groenpool: voetgangers- en fietsersbruggen tussen Damvallei en Gentbrugse Meersen. Ze willen dit doen in samenspraak met het

Regionaal Landschap en met De Vlaamse Waterweg (het vroegere Waterwegen en Zeekanaal).

Ze voegen daar nog elk een of meer accenten aan toe:

- Open Vld** ► werk maken van het project 'Rivierpark Scheldevallei' en inzetten op toerisme;
► samen met het Regionaal Landschap de natuurgebieden herkenbaar maken door middel van onthaalpoorten met een uniforme stijl, zitbanken, informatieborden en fietsenstallingen.
- CD&V** ► een zacht-recreatieve uitbouw van de Groenpool Gentbrugse Meersen/Damvallei;
► wildspiegels en borden plaatsen die autobestuurders attent maken op de toenemende aanwezigheid van allerlei wilde dieren in het natuurgebied.
- N-VA** ► kruisbestuivingen met recreatie, toerisme en middenstand onderzoeken;
► 'toerismepoorten' inrichten: instrumenten om de bezoeker op een informatieve en duurzame manier te laten genieten van onze natuur en onze horeca.
- sp.a-Groen** ► Damvallei, Scheldevallei en Gentbrugse Meersen als één intergemeentelijk natuurpark ontwikkelen. Hiertoe gericht in overleg gaan met de Vlaamse overheid en de buurgemeenten.

De Schelde als levensader

De Schelde is de levensader van de Damvallei en de Gentbrugse Meersen. De rivier leeft hier in tegenstelling tot de Bovenschelde op het ritme van eb en vloed. Elke dag vinden duizenden watervogels er een gedekte tafel. De afgelopen jaren waren er in de Schelde in onze gemeente bovendien bijzondere waarnemingen van bever, zeehond en zelfs bruinvissen (onze kleinste walvisachtige). Na jaren een open riool te zijn geweest, herleeft het Schelde-estuarium. Dat merken we ook aan het groeiend aantal zachte recreanten op de dijken van het Gentse Zwin.

Toen de plannen om de Schelde in te sluiten werden bekendgemaakt, was ons standpunt van bij de aanvang dat de wilde, onbevaarbare Schelde onlosmakelijk verbonden is met een vitale Groenpool. We zijn verheugd dat zowel Destelbergen als Gent ons altijd in dit standpunt hebben gesteund. Dankzij de bemiddeling van gouverneur Jan Briers lijkt het er steeds meer op dat we de getijdenschelde voor de volgende generaties zullen kunnen redden.

- CD&V** ► pleit voor het behoud van de getijdenschelde.
- N-VA** ► heeft zich van in het begin verzet tegen de megalomane plannen om de pleziervaart te optimaliseren met de bouw van een sluis. Deze partij pleit voor een verdere dialoog met de Vlaamse Waterweg om de natuurwaarden en recreatiebeleving te optimaliseren in dit gebied.
- sp.a-Groen** ► is geen voorstander om de Scheldearm in Destelbergen-Heusden in te richten voor pleziervaart en daartoe een sluis te bouwen in Heusden. Ze blijven pleiten voor gerichte maatregelen om overstromingsgevaar, knijtenproblematiek en geurhinder aan te pakken door voldoende stroming op de Schelde te handhaven.
- Open Vld** ► Veiligheid en het behoud van de unieke natuurwaarden; fauna en flora zijn prioriteit. Dit ziet de partij vervat in het behoud van de getijdenschelde. Een verdere uitbouw en opwaardering van het gebied en een versterking van de natuurwaarden leunen aan bij de visie van de partij en kunnen het groene karakter van de gemeente Destelbergen nog meer beklemtonen.

Ruimtelijke (wan)ordering, de achilleshiel

De Damvallei is behalve een van de waardevolste, helaas ook een van de meest versnipperde Vlaamse natuurgebieden. Het gebied wordt doorsneden door twee snelwegen en is op veel plaatsen omgeven door lintbebouwing. Daardoor is het des te belangrijker om de schaarse natuurverbindingen te behouden. In het verleden is in de gemeente slordig omgesprongen met de schaarse open ruimte. Ook de afgelopen jaren zagen we nog te veel ongewenste ontwikkelingen zoals een foute inplanting van een fitnessclub met dagelijks honderden auto's in het hart van het habitatrictlijngebied, een ingrijpend bouwproject aan de Zandberg en recentelijk nog de uitholling van het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan via een uiterst zelden toegepast achterpoortje ('principieel akkoord') om een deel van het woonuitbreidingsgebied langs de Hooistraat aan te snijden. Intussen liggen nog cruciale dossiers op de tafel zoals een verkavelingsaanvraag voor het historisch kasteelpark Ter Burcht tussen de Dendermondesteenweg en de Helle-

gatstraat en het villapark Safari langs de Blauwesteenstraat. Vaak wordt Natuurpunt in het defensief gedwongen (bezwaarschriften, beroepsprocedures, ...). Een rol waar we absoluut vanaf willen. We verwachten dat het beleid inzake stedenbouw en ruimtelijke planning zelf bakens uitzet. Beoordelingen van stedenbouwkundige aanvragen moeten vertrekken van een doorgedreven ruimtelijke visie en niet vanuit een ad-hocbeleid. Bij de gemeentelijke administratie is de noodzakelijke deskundigheid zonder twijfel aanwezig. Als vereniging engageren we ons om constructief mee te werken aan een ander ruimtelijk beleid. We vragen Destelbergen om een voortrekkersrol te spelen in de op Vlaams niveau goedgekeurde betonstop. Na de vele goedgekeurde RUP's om bestaande anomalieën te regulariseren (onder meer zonevreemde woningen en bedrijven) pleiten we voor een RUP dat het zonevreemde groen definitief beschermt. De Vlaamse Regering heeft zich geëngageerd om de nodige instrumenten (ook financieel) uit te werken om de betonstop te realiseren. Een proactief beleid moet er de komende jaren voor zorgen dat Destelbergen een voorbeeldgemeente wordt inzake stedenbouwkundig beleid. Zoals hiervoor al gezegd: win-winsituaties in overvloed!

- Open Vld** ► de eigen identiteit en het open en groene karakter van de gemeente versterken;
  - gemeentelijk structuurplan en woonbeleidsplan blijven het referentiekader.
- CD&V** ► grote villa's opdelen en gedeeld gebruiken;
  - woningaanbod voor jonge gezinnen: kernversterking, wooninbreiding en verantwoord aansnijden van woonuitbreidingsgebieden; de resterende open ruimte moet beschermd worden;
  - beleid gericht op win-winsituaties tussen landbouw, natuurverenigingen, recreanten, waterbeheerders en privé-eigenaars; duurzame samenwerking met langetermijnvisie.
- N-VA** ► "De meerderheid heeft de voorbije legislaturen helaas maximaal ingezet op een 'gedoog- en regularisatiebeleid' van ruimtelijke ordening, waarbij dossiers heen en weer tussen gemeente en provincie 'à la tête du client' werden goedgekeurd";
  - het ruimtelijkeordeningsbeleid in Destelbergen ombuigen wordt de grote uitdaging, rekening houdend met de maatschappelijke tendensen (gezinsverdunding, klimaat, ...);
  - nadruk op het invullen van de lokale woonbehoefte met behoud van het eigen landelijk karakter en het beschermen van de open ruimte; inzetten op slimmer ruimtegebruik;
  - de suggestie van Natuurpunt voor de opmaak van een RUP voor zonevreemde natuur lijkt de partij een goed voorstel. "Aansnijden van woonuitbreidingsgebied in Destelbergen is het project bij uitstek voor de volgende legislatuur waarbij innovatief moet nagedacht worden over ruimtelijke ordening, mobiliteit en veiligheid, lokale handel, scholen, natuur en recreatie, ...Is er überhaupt nood aan het aansnijden van woonuitbreidingsgebied?"
  - met een duidelijk handhavingsbeleid het gedoogbeleid voor bouwovertreidingen en het verdwijnen van bomen/groen een halt toeroepen.

- sp.a-Groen** ► het groene karakter van de gemeente behouden en de nog overblijvende open ruimte maximaal behouden. “Die zijn immers nodig voor voedsel- en hernieuwbare energieproductie, maar ook om onze troeven (natuurbeleving, recreatie, ...) te waarborgen”;
- opmaak van het ‘Ruimtelijk Uitvoeringsplan Groen’ (RUP Groen), dat waardevolle park-, bos- en natuurgebieden (her)bestemt als groenzone;
- zorg dragen voor het onroerend erfgoed en alle mogelijke middelen inzetten om dit te behouden en te beschermen tegen de verkavelingswoede (bv. sloop hoevetje en boomgaard aan Succakasteel, verkaveling in kasteelpark Ter Burcht, enzovoort);
- geen woonuitbreidingsgebieden meer aansnijden buiten de woonkernen. “Nu gebeurt dit onoordeelkundig en rommelig. Bovendien willen we bij nieuwe ontwikkelingen dat het bestaande groen maximaal behouden blijft.”

Openbaar groen

De gemeente heeft enkele biologisch waardevolle groengebieden in beheer zoals het Reinaertpark, de Kollebloem en de Zandberg. We zijn verheugd dat de gemeente deze gebieden over het algemeen goed beheert. We pleiten ook voor het voortzetten van het uitstekende ecologisch wegbermbeheer.

We hopen dat de gemeente zal inspelen op opportuniteiten om de eigen groengebieden verder uit te breiden. Bij de aanplanting van bv. geboortebossen of speelzones voor de jeugdbewegingen kan gekozen worden voor percelen die aansluiten op de bestaande park- en bosgebieden. Ook de geplande herlocalisatie van KFC Heusden kan na de verhuizing van de club mogelijkheden bieden. Potentiële win-winsituaties in overvloed.

We hebben de afgelopen jaren soms kritiek geuit op de wijze waarop de bomen op het openbaar domein worden gesnoeid. Aftoppen van bomen en snoeien van gesteltakken van oude bomen is absoluut uit den boze. We verwijzen hier uitdrukkelijk naar het Technisch Vademecum Bomen als richtinggevend document voor het beheer van de bomen. De gemeente heeft een voorbeeldfunctie bij het beheer van het openbaar groen.

- Open Vld** ► pleit voor het respecteren van het groene karakter en voor een efficiënt onderhoud van het groenareaal (knotten, kandelaren, ...).
- CD&V** ► pleit voor meer groene speelruimtes.
- sp.a-Groen** ► wil het pesticidengebruik verder indijken en het ecologisch beheer van de gemeentelijke natuurgebieden optimaliseren en hierrond een omvattend beleidsplan uitwerken;
- wil aansluitend op het Gentse Sint-Baafskouterpark een buurtpark voor Eenbeekeinde, door de woeste gronden tussen Rozenbroeken en de Herlegemstraat aan te kopen en in te richten, en ook aan de zuidkant van deze wijk-in-ontwikkeling (op TAE-site) en in Heusden volwaardige bijkomende parken realiseren;
- wil in de kern zelf doorgedreven vergroening door het stimuleren van geveltuinen, meer straatgroen

en waar mogelijk kleine buurtparkjes die ingericht worden als rustpunten;

- wil een geboortebos realiseren in Destelbergen-Heusden, en pleit bovendien voor vergroening van de begraafplaatsen.

Mobiliteit

De voorstellen van onze vereniging zijn vooral gericht op de verhoogde veiligheid van de zwakke weggebruikers in het natuurgebied. Ze hebben onder meer te maken met het weren van sluipverkeer in een aantal straten en het creëren van volwaardige fiets- en wandelassen.

Aansluitend pleiten we ook voor een globale aanpak van de overlast (geluidshinder, luchtvervuiling, visuele buffering) van de beide snelwegen. De voorstellen die momenteel circuleren om de E17 te ondertunnelen of om de R4 aan te passen zodat alle verkeer rond Gent kan worden geleid, dienen ons inziens te worden onderzocht.

- Open Vld** ► geluidsoverlast van E17 en R4 in kaart brengen en werken aan gedragen oplossingen;
- overlast mag zich niet verplaatsen naar onze gemeente: pleidooi tegen een omleiding van het verkeer via de R4 en vraag om nauw betrokken te worden bij het verdere verloop van dit dossier.
- CD&V** ► E17 onder de grond;
- extra investeren in veilige voetpaden en kwaliteitsvolle fietsinfrastructuur (onder meer functionele fietssnelwegen en inrichting trage wegen).
- N-VA** ► concreet beleid vorm geven in open en constructieve dialoog met alle relevante belanghebbenden;
- de beleving in het gebied van de Damvallei vergt een aangepaste mobiliteit, net zoals rond de site Bergenkruis-Succa;
- inzetten op slimme mobiliteit: geen immobiliteitsplannen of gebruikers van verschillende modi tegen elkaar opzetten, geen wegen verbieden voor bepaalde gebruikers en problemen verschuiven.
- sp.a-Groen** ► geluids- en milieueffecten van E17/R4 structureel in kaart brengen en een gericht beleid opzetten tegenover de hogere overheid (geluidsschermen, snelheidsbeperking);
- het voorstel om de E17 ondergronds te realiseren ondersteunen; verzet tegen voorstellen die leiden tot bijkomend verkeer op R4;
- de uitbouw en het onderhoud van het tragewegen-netwerk optimaliseren.